

Nanna Baade
og
Mads Krøger Pramming

Lærebog i personskadeerstatning

Nanna Baade og Mads Krøger Pramming

Lærebog i personskadeerstatning

1. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2017

ISBN 978-87-619-3929-6

Omslag: Axel Surland, Ljungbyhed

Sats og tryk: AKAPRINT a/s, Aarhus

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele af den er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Alle rettigheder forbeholdes.

Indhold

Forord	5
Kapitel 1: Introduktion	13
1.1 Indledning	13
1.2 Kort om erstatningsansvarsloven	14
1.3 Kort om arbejdsskadesikringsloven	15
1.4 Samspillet mellem erstatningsansvarsloven og arbejdsskadesikringsloven	16
Kapitel 2: Helbredelsesudgifter og andet tab	19
1.1 Indledning	19
1.2 Helbredelsesudgifter	19
1.3 Andet tab	21
1.4 Fremtidige udgifter	22
1.5 Erstatningens størrelse	23
1.5.1 Tabsbegrænsningspligt	24
1.5.1.1 Behandlinger i privat regi	24
1.6 Særligt om transportudgifter	26
1.6.1 Skadelidtes transportudgifter	26
1.6.2 Transportudgifter til andre end den direkte skadelidte	27
Kapitel 3: Tabt arbejdsfortjeneste	29
1.1 Indledning	29
1.2 Erstatningens indtræden og ophør	29
1.2.1 Skadelidte er ikke længere uarbejdsdygtig	29
1.2.2 Der kan midlertidigt eller endeligt skønnes over erhvervsevnetabet	31
1.3 Opgørelse af erstatningen	35
1.3.1 Lønmodtagere	35
1.3.2 Selvstændigt erhvervsdrivende	37
1.3.3 Hjemmearbejdende	39
1.3.4 Arbejdsløse	39
1.3.5 Børn og unge	40
1.3.6 Studerende	40
1.3.7 Fradrag i erstatningen	41
1.3.7.1 Løn under sygdom	42
1.3.7.2 Dagpenge	42

Indholdsfortegnelse

1.3.7.3	Midlertidig afgørelse om erhvervsevnetab efter ASL . . .	43
1.3.7.4	Forsikringsydelse, der har karakter af egentlig skadeserstatning	44
1.3.7.5	Lignende ydelse	45
Kapitel 4:	Svie og smerte	47
1.1	Indledning	47
1.2	Betingelser for at opnå ret til svie og smerte	47
1.3	Den tidsmæssige udstrækning	49
1.3.1	Skadelidte opfylder ikke længere betingelserne	49
1.3.2	Beløbsgrænsen nås	51
1.3.3	Méngraden kan vurderes	51
1.4	Godtgørelsens beløbsmæssige størrelse	52
Kapitel 5:	Varigt mén	55
1.1	Indledning	55
1.2	Tidspunktet for fastsættelsen af méngraden	55
1.3	Fastsættelse af méngraden	55
1.3.1	Forudbestående mén og multiple skader	57
1.4	Beregning af godtgørelsen	59
1.4.1	Aldersnedsættelse	60
1.4.2	Mellemkommende død	60
1.4.2.1	Mellemkommende død, EAL	60
1.4.2.2	Mellemkommende død, ASL	62
Kapitel 6:	Erstatning for tab af erhvervsevne	65
1.1	Indledning	65
1.2	Generelt om erhvervsevnetabserstatning	65
1.3	Tidspunktet for fastsættelsen af varigt erhvervsevnetab	66
1.4	Fastsættelsen af erstatningsbeløbet	66
1.4.1	Fastsættelse efter EAL	66
1.4.2	Fastsættelse efter ASL	67
1.4.3	Fastsættelse af erhvervsevnetabsprocenten	69
1.4.4	Fastsættelse af årslønnen	72
1.4.4.1	Hovedreglen	73
1.4.4.2	Undtagelsen, fastsættelse efter skøn	74
1.4.4.2.1	Deltidsansatte	75
1.4.4.2.2	Arbejdsløse og særlige erhvervsmæssige forhold	75
1.4.4.2.3	Selvstændige erhvervsdrivende	77
1.4.4.2.4	Særligt om unge under uddannelse	77
1.5	Midlertidig erstatning for erhvervsevnetab	79
1.5.1	Midlertidig erhvervsevnetabserstatning, EAL	79

1.5.1.1	Betingelser for fastsættelse af midlertidigt erhvervsvennetab	80
1.5.2	Midlertidig erhvervsvennetabserstatning, ASL	81
1.6	Aldersnedsættelse	82
1.7	Børn og unge under 15 år	83
Kapitel 7: Genoptagelse		87
1.1	Indledning	87
1.2	Genoptagelse efter EAL	87
1.2.1	Betingelser for genoptagelse	87
1.2.1.1	Sagen er afsluttet	87
1.2.1.2	Væsentlige ændringer i de faktiske omstændigheder	88
1.2.1.3	Særligt om helbredelsesudgifter, andet tab, svie og smerte samt tabt arbejdsfortjeneste	90
1.2.2	Hvem kan kræve sagen genoptaget	91
1.2.3	Beregning af mergodtgørelse- eller erstatning	92
1.3	Genoptagelse efter ASL	92
1.3.1	Genoptagelse af afviste sager efter ASL § 41	93
1.3.1.1	Hvem kan kræve sagen genoptaget.	94
1.3.2	Genoptagelse af erstatnings- og godtgørelsesspørgsmål efter ASL § 42	94
1.3.2.1	Hvem kan kræve sagen genoptaget.	95
1.3.3	Genoptagelse af sager om erstatning til efterladte efter ASL § 43	95
1.4	Forvaltningsretlige principper om ulovbestemt genoptagelse	96
1.4.1	Betingelser for ulovbestemt genoptagelse	97
Kapitel 8: Forsørgertabserstatning mv.		99
1.1	Indledning	99
1.2	Den generelle regel i EAL § 12	99
1.2.1	Begravelsesudgifter	100
1.2.2	Forsørgertabserstatning efter EAL § 12	101
1.2.2.1	Erstatningens størrelse.	102
1.3	Forsørgertabserstatning efter ASL § 22	102
1.3.1	Erstatningens størrelse	103
1.4	Ægtefæller og samlever	103
1.4.1	Ægtefæller og samlever, EAL § 13.	104
1.4.1.1	Erstatningens størrelse.	106
1.4.1.2	Aldersnedsættelse.	107
1.4.2	Ægtefæller og samlever, ASL § 20	107
1.4.2.1	Erstatningens størrelse.	108
1.5	Børn	109
1.5.1	Erstatningens størrelse	109

Indholdsfortegnelse

1.6	Overgangsbeløb	110
1.6.1	Erstatningens størrelse	112

Kapitel 9: Tortgodtgørelse og godtgørelse til efterlevende 113

1.1	Indledning	113
1.2	Tortgodtgørelse	113
1.2.1	Retsstridig handling og skadevirkning.	114
1.2.2	Godtgørelseniveauet.	116
1.3	Godtgørelse til efterladte.	118
1.3.1	Den berettigede kreds	119
1.3.2	Forsæt eller grov uagtsomhed.	120
1.3.3	Handlingens karakter og konsekvenser for den efterladte.	121
1.3.4	Godtgørelsens størrelse	122

Kapitel 10: Forelæggelse for Arbejdsmarkedets

Erhvervssikring. 125

1.1	Indledning	125
1.2	Generelt om udtalelser fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.	125
1.3	Hvornår kan udtalelsen indhentes.	127
1.4	Krav til udtalelsen	128
1.4.1	Det tidsmæssige krav.	128
1.4.2	De kvalitative krav	129
1.5	Vægtningen af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings udtalelse.	130
1.6	Betaling for udtalelser	130

Kapitel 11: Betaling, regulering og forrentning 133

1.1	Indledning	133
1.2	Betaling, regulering og forrentning efter EAL.	134
1.2.1	Betaling.	134
1.2.1.1	Acontoerstatning og udstykning.	135
1.2.1.1.1	Tilbagebetaling eller modregning.	137
1.2.2	Regulering.	139
1.2.3	Forrentning	140
1.3	Betaling, regulering og forrentning efter ASL.	143
1.3.1	Betaling.	143
1.3.2	Regulering.	143
1.3.3	Forrentning	144

Kapitel 12: Forældelse 147

1.1	Indledning	147
1.2	Generelt om forældelse	147
1.3	Forældelse af krav efter EAL.	148

1.3.1	Forældelsesfristens begyndelsestidspunkt	149
1.3.2	Suspension af forældelsesfristen	151
1.3.3	Den absolutte frist	154
1.3.4	Egentlig og foreløbig afbrydelse af forældelsesfristen	155
1.3.4.1	Egentlig afbrydelse af forældelsesfristen	155
1.3.4.2	Foreløbig afbrydelse af forældelsesfristen	156
1.3.5	Fravigelse ved aftale	160
1.3.6	Successiv forældelse	160
1.4	Forældelse af krav efter ASL	162
1.4.1	Forældelsesfristens længde	162
1.4.1.1	Forældelsesfristens begyndelsestidspunkt	163
1.4.2	Arbejdsskaden er anmeldt inden forældelsesfristens udløb	165
1.4.3	Den absolutte frist	166

Kapitel 13: Differencekrav 167

1.1	Indledning	167
1.2	Generelt om differencekrav	167
1.3	Pligten til at forfølge kravet efter ASL	169
1.4	Subrogation	172
1.5	Poster, der giver anledning til differencekrav	173
1.5.1	Særligt om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	173
1.5.2	Særligt om erhvervsevnetabserstatning	176
1.5.3	Særligt om forsørgertabserstatning	177
1.6	Beregning af differencekravet	178

Kapitel 14: Overdragelse af krav, kreditorforfølgning mv. 181

1.1	Indledning	181
1.2	Overførelse af erstatning og godtgørelse	181
1.3	Formuefællesskab mellem ægtefæller	182
1.3.1	Ægteskabets ophør mv.	182
1.3.2	Den erstatningsberettigede afgår ved døden	183
1.4	Særligt om tabt arbejdsfortjeneste	184
1.5	Kreditorforfølgning	184

Kapitel 15: Sygedagpengeregres og arbejdsgivers regresret 187

1.1	Indledning	187
1.2	Sygedagpengeregres	187
1.2.1	Generelt om sygedagpenge	187
1.2.2	Betingelser for kommunens sygedagpengeregres	188
1.2.2.1	Tab	189
1.2.3	Regresperioden	191
1.2.3.1	Nye sygeperioder og genoptagelse	191

Indholdsfortegnelse

1.2.4	Forsikringsselskabets underretningspligt	192
1.3	Arbejdsgivers regresret	192
1.3.1	Betingelser for arbejdsgivers regresret	192
1.3.2	Arbejdsgivers tabsbegrænsningspligt	193
	Domsregister	195
	Stikordsregister	197